

ADVIES Nr. 1.917

Zitting van dinsdag 25 november 2014

Nationaal profiel voor veiligheid en gezondheid op het werk

x   x   x

2.723-1

ADVIES Nr. 1.917

Onderwerp: Nationaal profiel voor veiligheid en gezondheid op het werk

Bij brief van 5 juni 2014 werd het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een ontwerp van nationaal profiel voor veiligheid en gezondheid op het werk. Deze adviesaanvraag kadert in de verplichtingen die België is aangegaan op het niveau van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

Het dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van deze commissie heeft de Raad op 25 november 2014 navolgend advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De Nationale Arbeidsraad wordt geraadpleegd over een ontwerp van nationaal profiel voor veiligheid en gezondheid op het werk.

Dit ontwerp werd uitgewerkt overeenkomstig de Aanbeveling nr. 197 van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) betreffende het promotioneel kader voor veiligheid en gezondheid op het werk. Hoofdstuk IV (punt 13) van deze Aanbeveling vermeldt dat de lidstaten geregeld een nationaal profiel moeten opstellen en updaten. Dit profiel omvat een stand van zaken omtrent de bestaande situatie op het vlak van veiligheid en gezondheid op het werk, alsook de vorderingen met het oog op een veilige en gezonde werkomgeving. Het profiel moet als blauwdruk dienen voor de uitwerking en de evaluatie van het nationaal programma.

De Aanbeveling nr. 197 betreffende het promotioneel kader voor veiligheid en gezondheid op het werk vult het Verdrag nr. 187 betreffende het promotioneel kader voor veiligheid en gezondheid op het werk aan. Deze instrumenten moeten de lidstaten ertoe aanzetten zich ertoe te verbinden om in overleg met de werknemers- en werkgeversorganisaties een nationaal beleid, een nationaal systeem en een nationaal programma te ontwikkelen. Het nationaal beleid beoogt het recht van de werknemers op een veilige en een gezonde werkomgeving te bevorderen. Het nationaal systeem refereert naar een infrastructuur (wetgeving, inspectiesystemen, arbeidsgeneeskundige diensten,...) die het raamwerk verschaft om het nationaal beleid en het nationaal programma uit te werken. Het nationaal programma bevat doelstellingen die in een bepaald tijds kader moeten worden gehaald, prioriteiten en actiemiddelen om de veiligheid en gezondheid op het werk te verbeteren.

In verband met de uitwerking van een nationaal programma heeft België met de nationale strategie inzake welzijn op het werk 2008-2012 aansluiting gezocht bij het IAO-verdrag nr. 187. Deze nationale strategie vloeide voort uit een mededeling van de Europese Commissie van februari 2007 met als titel "Verbetering van de arbeidskwaliteit en –productiviteit: communautaire strategie 2007-2012 voor de gezondheid en veiligheid op het werk (COM (2007) 62 definitief)." De nationale strategie dient voor de jaren 2014-2020 te worden verlengd.

Volgens het Internationaal Arbeidsbureau (IAB) is het nationaal profiel bestemd om als referentiedocument te dienen voor de uitwerking van toekomstige actieplannen van de overheid, van werknemers- en werkgeversorganisaties. De uitwerking van het beleid inzake welzijn op het werk en van preventieprogramma's van beroepsrisico's maakt het immers noodzakelijk een grondige kennis te bezitten van het bestaande systeem en van de behoeften op nationaal vlak en op het vlak van de onderneming.

Het nationaal profiel heeft als doel informatie te verschaffen over veiligheid en gezondheid op het werk, zowel met betrekking tot de wetgeving, het herzien van het beleid inzake veiligheid en gezondheid op het werk, de infrastructuur, de samenwerkingsstructuren, de activiteiten van de verschillende betrokken partners, de menselijke hulpbronnen, de belanghebbenden, de statistieken en indicatoren, de demografie, de problemen en uitdagingen betreffende de behoeften voor de toekomstige ontwikkeling van de Belgische veiligheid en gezondheid op het werk. Deze informatie zal ook dienen als basis voor de actualisatie en de verdere ontwikkeling van het nationale beleid en de nationale programma's over veiligheid en gezondheid op het werk.

In de adviesaanvraag wordt eraan herinnerd dat de ministerraad op 12 juli 2013 een voorontwerp van wet heeft goedgekeurd houdende de instemming met het Verdrag n. 187 en de Aanbeveling nr. 197. inzake het promotioneel kader voor de veiligheid en gezondheid op het werk. De Raad had aangedrongen op de ratificatie ervan in zijn adviezen nrs. 1.646 van 9 juli 2008 en 1.730 van 16 maart 2010.

De raadpleging van de Raad kadert in het tripartiete overleg tussen de Belgische overheid en de sociale partners dat wordt uitgedragen door de IAO.

Tenslotte heeft de Raad akte genomen van de beleidsverklaring "werk" die de minister van Werk, Economie en Consumenten op 18 november 2014 aan het parlement heeft voorgesteld.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft het ontwerp van nationaal profiel aandachtig onderzocht. Bij de bespreking van het ontwerp heeft hij kunnen rekenen op de medewerking van de vertegenwoordigers van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid van de FOD WASO.

Tijdens de werkzaamheden van de commissie werden door de in de Raad vertegenwoordigde leden reeds een aantal gezamenlijke en punctuele bemerkingen omtrent de inhoud van het ontwerp van nationaal profiel aan de vertegenwoordigers van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid medegedeeld.

Naar aanleiding van deze besprekingen neemt de Raad akte van de intentie van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid om een aantal van deze punctuele bemerkingen te verwerken in een nieuw ontwerp van nationaal profiel.

Om die reden, zal de Raad zich in dit advies beperken tot het formuleren van een aantal algemene beschouwingen met betrekking tot het ontwerp van nationaal profiel, meer bepaald omtrent de actualisatie van de gegevens vermeld in het nationaal profiel, de structuur van het ontwerp van nationaal profiel en de budgettaire en politieke context.

1. Actualisatie van de gegevens vermeld in het nationaal profiel

Overeenkomstig de Aanbeveling nr. 197 worden de lidstaten ertoe aangezet om geregeld een nationaal profiel op te stellen en up te daten. Dit profiel omvat een stand van zaken omtrent de bestaande situatie op het vlak van veiligheid en gezondheid op het werk, alsook de vorderingen met het oog op een veilige en gezonde werkomgeving. Dit profiel moet als blauwdruk dienen voor de uitwerking en de evaluatie van het nationaal programma.

Opdat het nationaal profiel een toegevoegde waarde zou hebben, is de Raad vooreerst van oordeel dat het nationaal profiel op een toegankelijke manier dient te worden gepresenteerd. Daarnaast moet de mogelijkheid bestaan om het profiel constant bij te werken door middel van aanvullingen en commentaren. De Raad denkt hierbij aan een web-based profiel dat toelaat om te zoeken op bepaalde domeinen en dat toegang verleent onder meer aan de sociale partners om aanvullingen en commentaren aan te brengen. De eindverantwoordelijkheid omtrent de tekst van het nationaal profiel, blijft bij de overheid.

Wat deze aanvullingen aan het nationaal profiel betreft, meent de Raad dat het eveneens nuttig is dat niet enkel informatie wordt opgenomen die betrekking heeft op het wettelijk kader, zoals bepaald door de richtlijnen van de IAO (Guidelines for developing national programmes on occupational safety and health). Als voorbeeld verwijst de Raad naar opleidingen die worden georganiseerd betreffende veiligheid en gezondheid op het werk die geen wettelijk verplichte of erkende opleidingen zijn.

Tenslotte vraagt de Raad dat een aantal gegevens die zijn opgenomen in het nationaal profiel worden geactualiseerd, zodat de meerwaarde die het nationaal profiel kan hebben, volledig wordt benut.

2. Structuur van het ontwerp van nationaal profiel

Wat de structuur van het ontwerp van nationaal profiel betreft, stelt de Raad vast dat de richtlijnen van de IAO werden gevolgd (Guidelines for developing national programmes on occupational safety and health). Deze richtlijnen zijn een leidraad met betrekking tot de basisinformatie die het nationaal profiel moet bevatten overeenkomstig de Aanbeveling nr. 197 betreffende het promotioneel kader voor veiligheid en gezondheid op het werk (punt 14). In deze richtlijnen zijn als hulpmiddel een aantal antwoordtabellen opgenomen. De Raad stelt vast dat het invullen van deze antwoordtabellen niet eenvoudig is. Zo is het niet duidelijk op basis van welke criteria conclusies dienen te worden gemaakt. Er worden concepten gebruikt die niet worden gedefinieerd, waardoor het moeilijk is om deze naar de Belgische context te vertalen. De antwoordtabellen laten tenslotte niet toe om nuances te maken. De Raad constateert dat de antwoordtabellen enkel gevoelsmatig kunnen worden ingevuld en dat het resultaat dus niet absoluut kan zijn.

De Raad merkt eveneens op dat in deze richtlijnen vermeld staat dat de gegevens die worden verzameld in het kader van het nationaal profiel moeten worden geanalyseerd in het nationaal profiel. Een van de mogelijkheden is het voeren van een SWOT-analyse. De Raad neemt akte van de uitgevoerde SWOT-analyse. Hij meent echter dat bij een SWOT-analyse het resultaat afhangt van de zienswijze van diegene die de SWOT-analyse maakt. Indien de Raad deze analyse zou maken, zouden desgevallend andere accenten kunnen gelegd worden. De Raad constateert hierbij ook dat er geen criteria zijn vastgelegd om te bepalen wat onder zwakten, sterkten, kansen en bedreigingen valt.

Daarnaast verwijst de Raad naar punt T van het ontwerp van nationaal profiel. Dit punt behelst het nationaal profiel met een overzicht van een aantal indicatoren die werden geselecteerd. De Raad stelt vast dat het enerzijds gaat om indicatoren die door de Belgische overheid werden geselecteerd en dat anderzijds op een aantal punten ook andere beoordelingen zouden mogelijk zijn.

3. Budgettaire en politieke context (nationaal en Europees)

De Raad merkt op dat in het ontwerp van nationaal profiel geen gewag wordt gemaakt van de budgettaire middelen die worden gereserveerd voor het beleid inzake veiligheid en gezondheid op het werk, noch van de manier waarop die middelen concreet worden aangewend. Hij meent dat deze informatie nuttig is voor de evaluatie en de oriëntatie van het gevoerde beleid. In dit kader wenst de Raad op te merken dat externe factoren, zoals de Europese begrotingsregels, een invloed kunnen hebben op de omvang van het budget dat wordt vrijgemaakt voor het beleid inzake veiligheid en gezondheid op het werk.

Tenslotte stelt de Raad vast dat in het ontwerp van nationaal profiel geen verwijzingen zijn opgenomen omtrent het beleidsprogramma van de nieuwe regering. De Raad heeft akte genomen van de beleidsverklaring "werk" die de minister van Werk, Economie en Consumenten op 18 november 2014 aan het parlement heeft voorgesteld. De Raad is dan ook bereid om gedurende de volgende legislatuur zijn rol te spelen in de materie veiligheid en gezondheid op het werk.
